

Dosarul nr. 1ra-2228/21
1-21024104-01-1ra-14122021

Curtea Supremă de Justiție

D E C I Z I E

19 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Timofti Vladimir,
Judecători - Țurcan Anatolie, Toma Nadejda, Cobzac Elena, Plămădeală Ghenadie,

a judecat fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2021, în cauza penală în privința lui

Șagan Valeri XXXXX, născut la XXXXX,
originar din r-nul XXXXX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.02.2021 – 14.04.2021;

Instanța de apel: 06.05.2021 – 21.09.2021;

Instanța de recurs: 14.12.2021– 19.04.2022.

a c o n s t a t a t :

1. Prin sentința Cahul, sediul Central din 14 aprilie 2021, a fost încetat procesul penal în privința lui Șagan Valeri în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, din motiv că fapta săvârșită constituie contravenția prevăzută de art.105 Cod contravențional, iar termenul de tragere la răspundere contravențională este prescris.

Acțiunea civilă a fost admisă și s-a încasat de la inculpat în beneficiul părții vătămate Primăriei s. Doina, r-nul Cahul, prejudiciu material în sumă de 1 720 lei.

2. Pentru a se pronunța, prima instanță a reținut că, de către organul de urmărire penală, Șagan Valeri a fost învinuit că, pe 25 septembrie 2017, activând în calitate de contabil-șef în cadrul Primăriei satului XXXXX, fiind împuternicit a gestiona mijloace financiare și conturile XXXXX, având scopul însușirii bunurilor Primăriei satului XXXXX, s-a deplasat la magazinul „XXXXX”, amplasat pe adresa municipiul XXXXX, unde din mijloacele financiare ale primăriei satului XXXXX, care au rămas în sold pe contul SRL „XXXXX”, ca urmare a procurării materialelor de construcție, a procurat un aparat de presiune înaltă de model „Karcher”, în sumă de 1 720 lei, procurarea căruia nu a fost contractată de Primăria satului XXXXX, pe care l-a însușit fără a-l include în Registrul evidenței mișcării bunurilor materiale al primăriei, astfel cauzându-se părții vătămate un prejudiciu

considerabil în sumă totală de 1 720 lei.

Acțiunile inculpaților, de către organul de urmărire penală au fost calificate conform art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal - „*Adică, însușirea și folosirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, cu folosirea situației de serviciu, care a produs daune considerabile*”.

2.1. Pentru a pronunța sentința, prima instanță, în fapt, a constatat că, Șagan Valeri pe 25 septembrie 2017, activând în calitate de contabil-șef în cadrul Primăriei satului XXXXX, fiind împuternicit a gestiona mijloace financiare și conturile Primăriei XXXXX, având scopul însușirii bunurilor Primăriei satului XXXXX, s-a deplasat la magazinul „XXXXX”, amplasat pe adresa municipiul XXXXX, unde din mijloacele financiare ale primăriei satului XXXXX, care au rămas în sold pe contul SRL „XXXXX”, ca urmare a procurării materialelor de construcție, a procurat un aparat de presiune înaltă de model „Karcher”, în sumă de 1 720 lei, procurarea căruia nu a fost contractată de Primăria satului XXXXX, pe care l-a însușit fără a-l include în Registrul evidenței mișcării bunurilor materiale al primăriei, astfel cauzându-se părții vătămate un prejudiciu în sumă de 1 720 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța de fond a reținut că, în drept, faptele inculpatului Șagan Valeri întrunesc elementele constitutive ale contravenției prevăzute de art.105 Cod Contravențional, după indicii calificativi- „*Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului*”.

3. Procurorul a contestat cu apel sentința, solicitând casarea acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Șagan Valeri să fie recunoscut vinovat și condamnat în baza art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis și privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de 3 ani.

În motivarea cerințelor sale a invocat că, sentința în cauză este ilegală sub aspectul calificării acțiunilor inculpatului ca contravenție, invocând că instanța de judecată nu a dat o apreciere corectă circumstanțelor cauzei și nu a indicat motivele calificării acestuia sub o contravenție.

În acest context, procurorul a menționat că la calificarea însușirii și folosirii ilegale a bunurilor altei persoane, săvârșite cu cauzarea de daune considerabile infracțiune prevăzută la art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, este necesar să se țină cont de faptul că caracterul considerabil al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei.

Astfel, prin acțiunile sale intenționate inculpatul Șagan Valeri a cauzat o daună considerabilă părții vătămate, prin diminuarea bugetului de stat.

Prin urmare, încetarea procesului penal în baza art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal și recunoașterea lui Șagan Valeri vinovat de săvârșirea contravenției prevăzute de art.105 Cod contravențional, este contrară prevederilor legale.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2021, apelul inculpatului s-a respins, cu menținerea sentinței fără modificări.

În motivarea soluției sale, instanța de apel a indicat că, analizând probele prezentate de procuror în susținerea învinuirii imputate inculpatului Șagan Valeri prin prisma prevederilor art.101 Cod de procedură penală, a considerat că aceste probe nu dovedesc învinuirea înaintată în baza art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, iar instanța de fond în mod justificat a ajuns la concluzia că probele prezentate de acuzatorul de stat sunt insuficiente pentru a demonstra vinovăția lui Șagan Valeri în comiterea unei fapte penale.

Astfel, s-a atestat că în acțiunile lui Șagan Valeri nu se conțin elementele componente ale infracțiunii imputate - art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal.

Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul procurorului precum că, sentința în cauză este ilegală sub aspectul calificării acțiunilor inculpatului ca contravenție prevăzută de art.105 Cod contravențional, or, întru stabilirea prejudiciului cauzat părții vătămate Primăria sat. XXXXX care ar putea fi perceput ca fiind considerabil, de către partea acuzării nu au fost aduse careva date cu privire la bugetul acestei instituții, cheltuieli, venituri. Mai mult, în cadrul audierii în prima instanță cât și explicațiilor din instanța de apel, reprezentantul părții vătămate, Roșca Olga a indicat că suma de 1 720 lei pentru bugetul Primăriei nu este o sumă considerabilă ca prejudiciu.

Potrivit art.126 alin.(2) Cod penal, „caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate se stabilește luându-se în considerare valoarea, cantitatea și însemnătatea bunurilor pentru victimă, starea materială și venitul acesteia, existența persoanelor întreținute, alte circumstanțe care influențează esențial asupra stării materiale a victimei, iar în cazul prejudicierii drepturilor și intereselor ocrotite de lege-gradul lezării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”.

Drept consecință, instanța de fond corect a reținut lipsa cauzării daunei considerabile, care este o circumstanță ce determină necesitatea aprecierii acțiunilor inculpatului Șagan Valeriu ca fiind apte de a se subscrie componenței contravenționale prevăzute la art.105 Cod contravențional, or, latura obiectivă și semnul calificativ „care a produs daune considerabile” nu a fost determinat în acțiunile inculpatului Șagan Valeriu, motiv din care instanța de fond corect a constatat lipsa confirmării caracterului considerabil al acestor daune, acțiunile inculpatului neputând fi calificate pe art.191 Cod penal.

De asemenea, instanța de apel a conchis că, în prezenta cauză penală partea vătămată este o unitate administrativ teritorială, iar caracterul considerabil al prejudiciului urma să rezulte din sumele bugetare alocate, din valoarea activelor și pasivelor, rulajelor valorilor patrimoniale, care pot fi probate doar cu acte și documentele de evidență contabilă, iar din registrul evidenței mișcării bunurilor materiale, se observă că Primăria XXXXX dispune de bunuri materiale în sumă de 8 677 413, 54 lei, iar în comparație cu suma prejudiciului imputat nu poate fi apreciat ca unul considerabil.

În final, instanța de apel a notat că, instanța de fond corect a încetat, în baza art.332 alin.(2) Cod de procedură penală, procesul penal în cauza privind învinuirea lui Șagan Valeriu în comiterea infracțiunii prevăzute la art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, pe motiv că fapta comisă constituie contravenție prevăzută de art.105 Cod contravențional.

5. Procurorul, în temeiul art.427 alin.(1) pct.6) și 12 Cod de procedură penală, a contestat cu recurs decizia, solicitând casarea acesteia, cu trimiterea cauzei la rejudecare în aceiași instanță de apel în alt complet de judecată.

În motivarea recursului procurorul a indicat că, instanța de apel n-a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând o soluție greșită privind recalificarea acțiunilor inculpatului Șagan Valeri de la art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal la art.105 Cod contravențional, „ Sustragerea în proporții mici din avutul proprietarului prin delapidare”.

Acțiunile inculpatului just au fost calificate de către organul de urmărire penală conform art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, deoarece s-a constatat cu certitudine existența în acțiunile inculpatului indiciile calificativi „daune considerabile”.

Cu trimitere la prevederile art.126 alin.(2) Cod penal, recurentul a indicat că, pentru ca urmarea prejudiciabilă să aibă eficiența în conținutul infracțiunii de delapidare, trebuie pe plan civil să conducă la pricinuirea unei pagube avutului persoanei juridice sau private, la o diminuarea a patrimoniului. Astfel, se constată că prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Șagan Valeri a cauzat o daună considerabilă părții vătămate, prin diminuarea bugetului de stat.

În aceste condiții, procurorul a menționează că, instanța de apel apreciind ca veridice declarațiile reprezentantului părții vătămate Roșea Olga, care în cadrul audierii în prima instanță cât și explicațiilor din instanța de apel a indicat că, suma de 1 720 lei pentru bugetul Primăriei nu este o sumă considerabilă ca prejudiciul, a omis să dea apreciere declarațiilor reprezentantului părții vătămate date la urmărirea penală, conform căroră - suma de 1 720 lei, pentru Primăria satului XXXXX este o sumă considerabilă.

6. Judecând recursul ordinar în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit a ajuns la concluzia că acesta urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Conform art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Din textul recursului declarat, Colegiul penal constată că, recurenții invocă temeiurile prevăzute la art.427 alin.(1) pct. 6) și 12) Cod de procedură penală, potrivit căroră hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile, când: 6) instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței și 12) faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul de recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 12) Cod de

procedură penală și-a găsit confirmarea în cauza dată, în sensul că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită.

În această ordine de idei, Colegiul penal lărgit atestă că, instanța de apel greșit a menținut soluția primei instanțe, prin care acțiunile inculpatului Șagan Valeri au fost reîncadrate din art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal în art.105 Cod contravențional, deoarece prin excluderea calificativului „*daune considerabile*” eronat a fost considerat că prejudiciul cauzat nu este unul considerabil.

Această concluzie a Colegiul penal lărgit se fundamentează pe dispozițiile din hotărârea Curții Constituționale nr. 22 din 27 iunie 2017 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi ale articolului 328 alin.(1) din Codul penal (excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, sesizările nr. 113/2016 și nr. 8g/2017), pct. 102, în care s-a statuat că „*Daunele care se înscriu în limitele dintre daunele în proporții mici și daunele în proporții mari urmează a fi încadrate, după caz, ca fiind esențiale sau considerabile, iar până la instituirea de către legiuitor a unui prag valoric al daunelor esențiale și considerabile, mărimea acestora va constitui limitele care se încadrează între daunele în proporții mici și daunele în proporții mari*”.

Colegiul penal lărgit reține că, la determinarea proporțiilor mari și deosebit de mari, legiuitorul a prevăzut în art.126 alin.(1) și (1¹) Cod penal, drept bază de calcul salariul mediu lunar pe economie prognozat, stabilit prin hotărâre de Guvern, în vigoare la momentul săvârșirii faptei, după cum urmează; - proporții mari - mai mult de 20 de salarii, - proporții deosebit de mari - mai mult de 40 de salarii.

Prin urmare, daunele în proporții mici, care determină atragerea la răspundere contravențională, conform art.18 Cod contravențional, constituie daunele care la momentul săvârșirii contravenției nu depășesc 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii faptei.

Având în vedere că infracțiunea din prezenta speță a fost săvârșită la 25 septembrie 2017, iar potrivit hotărârii de Guvern nr. 1233 din 09 noiembrie 2016, cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, a fost stabilit în mărime de 5 600 lei, iar 20% din această sumă constituie – 1 120 lei.

Raportând suma mijloacelor bănești în mărime de 1 720 lei, delapidată de către Șagan Valeri la prevederile art.126 Cod penal, Colegiul penal lărgit atestă că mărimea daunelor produse ca urmare a săvârșirii infracțiunii, depășesc cuantumul sustragerii în proporții mici și astfel în acțiunile inculpatului se întrunesc elementele infracțiunii prevăzute de art.191 alin.(2) lit. c) și d) Cod penal, delapidarea averii străine care a produs daune considerabile.

Așadar, Colegiul penal lărgit conchide asupra netemeinicii soluției instanței de apel, care fără o analiză și apreciere prin coroborare a probelor administrate în cauză, precum și a prevederilor legale aplicabile în speță, nejustificat a menținut reîncadrarea acțiunilor inculpatului Șagan Valeri din art.191 alin.(2). lit. c) și d) Cod penal în art.105 Cod contravențional.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul penal lărgit conchide că, în speța discutată, și-a găsit confirmare temeiul pentru recurs prevăzute în art.427 alin.(1) pct. 12) Cod de procedură penală, în sensul că faptei săvârșite i s-a dat o încadrare

juridică greșită.

La noua rejudecare a cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art.436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, având obligația să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art.414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate și să pronunțe o hotărâre legală și motivată, care să corespundă prevederilor art.417 Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu art.art.434, 435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit

d e c i d e:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail, casează total decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 21 septembrie 2021, în cauza penală în privința inculpatului *Șagan Valeri XXXXX*, dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 26 mai 2022.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Toma Nadejda

Cobzac Elena

Plămădeală Ghenadie